

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף צ of מסכת גיטין
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes regarding when a husband may divorce his wife;

בית שמאי אומרים
לא יגרש אדם את אשתו
אלא אם כן מצא בה דבר ערוה

A person may not divorce his wife unless he discovers that she acted inappropriately.

ובית הלל אומרים
אפילו הקדיחה תבשילו

A person may divorce his wife, even if she only burnt his food.

רבי עקיבא אומר
אפילו מצא אחרת נאה הימנה

A person may divorce his wife even if she did nothing wrong, he merely wants a more attractive wife.

A

When a husband may divorce his wife

ובית הלל אומרים

אפילו

הקדיחה

תבשילו

She burnt his food

בית שמאי אומרים

לא יגרש אדם את אשתו

אלא אם כן מצא בה

דבר ערוה

She acted inappropriately

רבי עקיבא אומר

אפי' מצא אחרת נאה הימנה

B

The question of

לא מצא בה לא ערוה ולא דבר מהו

If he did divorce her for no reason, is he obligated to remarry her or NOT?

כשם שהדעות במאכל

כך דעות בנשים

A person's tolerance toward his wife's behavior is comparable to his tolerance toward his food.

כל המגרש אשתו ראשונה

אפילו מזבח מוריד עליו דמעות

If a person divorces his first wife, even the מזבח, the altar, sheds tears.

B

לא מצא בה
לא ערוה ולא דבר
מהו?

Is he obligated to remarry her or not?

כשם שהדעות במאכל
כך דעות בנשים

כל המגרש אשתו ראשונה
אפילו מזבח
מוריד עליו דמעות

1 So let's review ...

Before we begin with the Mishnah, let's quote the Pasuk of גירושין in its entirety:
 כי יקח איש אשה ובעלה
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו
 כי מצא בה ערות דבר
 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
 ושלחה מביתו

1

The Pasuk of גירושין:
 כי יקח איש אשה ובעלה
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו
 כי מצא בה ערות דבר
 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
 ושלחה מביתו

2 Zugt Di Mishnah

בית שמאי אומרים
 לא יגרש אדם את אשתו
 אלא אם כן מצא בה דבר ערוה
 The בית שמאי hold that a person may not divorce his wife
 unless he discovers that she acted inappropriately; as the
 Pasuk states
 כי מצא בה ערות דבר

ובית הלל אומרים
 אפילו הקדיחה תבשילו
 The בית הלל say a person may divorce his wife, even if she
 only burnt his food; as the Pasuk states
 כי מצא בה ערות דבר

רבי עקיבא אומר
 אפילו מצא אחרת נאה הימנה
 רבי עקיבא says a person may divorce his wife even if she
 did nothing wrong; he merely wants a more attractive
 wife; as the Pasuk states
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו

2

משנה

ובית הלל אומרים אפילו הקדיחה תבשילו <i>She burnt his food</i>	בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה דבר ערוה <i>She acts inappropriately</i>
כי מצא בה ערות דבר	כי מצא בה ערות דבר

רבי עקיבא אומר
 אפי' מצא אחרת נאה הימנה
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו

3 As the Gemara explains, the Machlokes is based on the understanding of the Pasuk
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו
 כי מצא בה ערות דבר

As ריש לקיש says
 כי משמש בד' לשונות
 The word כי has four possible meanings:
 אי, if
 דלמא, perhaps
 אלא, but
 דהא, because

And both the בית שמאי and בית הלל agree that in our Pasuk the word כי is understood as דהא, because - and the Pasuk is saying
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו
 If she no longer finds favor in his eyes,
 כי מצא בה ערות דבר
 Because he discovered ערות דבר;
 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
 ושלחה מביתו
 He may divorce her.
 Therefore, if she did nothing wrong, he may not divorce her.

3

They disagree in the understanding of the Pasuk
והיה אם לא תמצא חן בעיניו
כי מצא בה ערות דבר

As רש"י says
כי משמש בד' לשונות

▼	▼	▼	▼
דהא	אלא	דלמא	אי
BECAUSE	BUT	PERHAPS	IF

דהא and אלא agree that in our Pasuk the word כי is understood as דהא, because:
Because he discovered ערות דבר;
Therefore, if she did nothing wrong, he may not divorce her.

▼

Their Machlokes is in the understanding of
ערות דבר

4 Their Machlokes is merely in the understanding of the words ערות דבר

The בית שמאי hold the word ערות teaches that he may divorce her only if it's an issue of ערוה; and the word דבר is used for a גזירה שוה that only if two עדים confirmed the דבר ערוה.

Because the Pasuk here states ערות דבר
 And the Pasuk of עדים, witnesses, states
 על פי שני עדים וגו' יקום דבר

מה להלן בשני עדים
 אף כאן בשני עדים

The בית הלל hold, the words ערות דבר teach that if עדים confirmed a ערוה, he is compelled to divorce her. However, since the Pasuk did not state ערוה בדבר but rather ערות it teaches that he may divorce her even if it was only דבר, any reason, such as תבשילו.

4

<i>hold:</i> - ערות - He may divorce her only if it's an issue of ערוה	<i>hold:</i> - ערות דבר - If עדים confirmed a דבר ערוה
<i>hold:</i> - דבר - For a גזירה שוה only if 2 עדים confirmed the דבר ערוה	<i>However -</i> Since the Pasuk did not state ערוה בדבר it teaches he may divorce her even if it was only דבר any reason

5 כי understood as אי, if; and the Pasuk first says
 והיה אם לא תמצא חן בעיניו
 If she no longer finds favor in his eyes, even though she
 did nothing wrong;
 כי מצא בה ערות דבר
 Or if he discovered that she did do something wrong. As
 Tosfos explains, רבי עקיבא, could hold either as שמאי
 בית שמאי that it was a ערוה, or as הלל that it was anything else.
 For any one of these reasons
 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
 ושלחה מביתו
 He may divorce her.
 =====

5 *disagrees רבי עקיבא*
The word כי is understood as
IF - אי
והיה אם לא תמצא חן בעיניו
If she no longer finds favor in his eyes,
even though she did nothing wrong
כי מצא בה ערות דבר
Or if he discovered that
she did do something wrong
וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
ושלחה מביתו
He may divorce her

6 The Gemara now asks according to both בית שמאי and בית הלל;
 לא מצא בה לא ערוה ולא דבר מהו
 If he did divorce her for no reason, is he obligated to
 remarry her or not?
 The Gemara answers;
 מדגלי רחמנא גבי אונס
 Since regarding a אונס, a person who coerced a girl, the
 Pasuk states
 לא יוכל לשלחה כל ימיו
 He may not divorce her for his whole life.
 And the superfluous words כל ימיו teach
 כל ימיו בעמוד והחזיר וקאי
 If he does divorce her, he must remarry her.
 התם הוא דגלי רחמנא
 אבל הכא מאי דעבד עבד
 There the Pasuk specifies that he must remarry her, but
 here the Pasuk does not so specify. Therefore, he is not
 obligated to remarry her.
 =====

6 *The Gemara now asks*
according to both בית שמאי and בית הלל;
לא מצא בה לא ערוה ולא דבר
מהו?
Is he obligated to remarry her or not?
מדגלי רחמנא גבי אונס
Since regarding a אונס the Pasuk states
לא יוכל לשלחה כל ימיו
לא ימיו בממוד וכמזיר וקאי
התם הוא דגלי רחמנא
אבל הכא מאי דעבד עבד

7 The Gemara cites a Braisa
 היה רבי מאיר אומר
 כשם שהדעות במאכל
 כך דעות בנשים
 A person's tolerance level toward his wife's behavior is
 comparable to his tolerance toward his food.
 1.
 יש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו
 וזורקו ואינו שותהו
 There is a person who is extremely intolerant in that if a
 bug falls into his wine, he removes the bug and still won't
 drink the wine.
 וזו היא מדת פפוס בן יהודה
 שהיה נועל בפני אשתו ויוצא
 So too he locks up his wife indoors, so that she does not
 converse with other men. And as Rashi explains
 מדה שאינה הוגנת היא
 שמתוך כך איבה נכנסת ביניהם
 This practice is improper, because it causes strife between
 them.

8 2.
 ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו
 וזורקו ושותהו
 And then there is a person who is more tolerant, he first
 throws out the bug, and then does drink the wine;
 וזו היא מדת כל אדם
 שמדברת עם אחיה וקרוביה ומניחה
 This is the practice of all people, who allow their wives to
 converse with her relatives.

7 *בריייתא:*
 פי' רבי מאיר אומר
**כשם שהדעות במאכל
 כך דעות בנשים**
*A person's tolerance level toward his wife's behavior
 is comparable to his tolerance toward his food*
1
**יש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו
 וזורקו ואינו שותהו**
*If a bug falls into his wine, he removes the bug
 and still won't drink the wine*
**וזו היא מדת פפוס בן יהודה
 שהיה נועל בפני אשתו ויוצא**
*So too he locks up his wife indoors
 so that she does not converse with other men*
 מדה שאינה הוגנת היא
 שמתוך כך איבה נכנסת ביניהם

8 **2**
**ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו
 וזורקו ושותהו**
*He first throws out the bug,
 and then does drink the wine*
**וזו היא מדת כל אדם
 שמדברת עם אחיה וקרוביה ומניחה**
Allow their wives to converse with her relatives

9 3.
 ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך תמחוי
 מוצצו ואוכלו
 And there is a person who is extremely tolerant, and he
 will eat the food with the bug dissolved in it;
 זו היא מדת אדם רע
 שרואה את אשתו יוצאה וראשה פרוע וטווה בשוק
 This is the practice of a wicked person, who allows his
 wife to dress immodestly and act inappropriately among
 other men.
 =====

9 3
**ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך תמחוי
 מוצצו ואוכלו**
He will eat the food with the bug dissolved in it
**זו היא מדת אדם רע
 שרואה את אשתו יוצאה
 וראשה פרוע וטווה בשוק**
*Who allows his wife to dress immodestly
 and act inappropriately among other men*

10 מלאכי אפסוק in גמרא
 כי שנה שלח
 ר' יהודה says
 אם שנאתה שלח
 If the husband merely dislikes her, he may divorce her, as
 רבי עקיבא's opinion.
 ר' יוחנן says
 שנוי המשלח
 If the husband divorces her for no specific reason,
 Hashem despises him. As Rashi explains
 אפילו לבית הלל נהי דלא כייפינן שלא להוציא
 מיהו שנוי הוא
 Even though, according to בית הלל, we do not prevent him
 from divorcing her if she was תבשילו, but he is still
 despised by Hashem.

10 *מלאכי אפסוק in*
כי שנה שלח
 ▼ *ר' יבדק says*
אם שנאתה שלח
If the husband merely dislikes her he may divorce her
 ▼ *רבי עקיבא עא*
 ▼ *ר' יוחנן says*
שנוי המשלח
If the husband divorces her for no specific reason Hashem despises him
 ▼ *אפילו לבית הלל נהי דלא כייפינן שלא להוציא מיהו שנוי הוא*

11 The Gemara explains that there is actually no Machlokes; it depends;

בזוג ראשון
שנאו המשלח

In a first marriage, if he divorces her for no specific reason, he is despised, because there is greater intimacy with one's first wife.

בזוג שני

אם שנאתה שלח

In a second marriage, even if he merely dislikes her he may divorce her, because there is less intimacy with one's second wife.

As רב אלעזר says

כל המגרש אשתו ראשונה
אפילו מזבח מוריד עליו דמעות

If a person divorces his first wife, even the altar sheds tears, as the Pasuk earlier states

וזאת שנית תעשו

כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה

מאין עוד פנות אל המנחה ולקחת רצון מידכם

ואמרתם על מה

על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעורייך

אשר אתה בגדתה בה

והיא חברתך ואשת בריתך

הדרן עלך המגרש

וסליקא לה מסכת גיטין

We have B"h completed the Ninth Perek, and Masechta

Gittin, and will begin Masechta Kiddushin in the next

Shiur, B'ezras Hashem.

11

The Gemara explains
there is actually no Machlokes

IT DEPENDS:

בזוג שני

אם שנאתה
שלח

Because there is
less intimacy
with one's second wife

בזוג ראשון

שנאו
המשלח

Because there is
greater intimacy
with one's first wife.

As רב אלעזר says

כל המגרש אשתו ראשונה
אפילו מזבח מוריד עליו דמעות

וזאת שנית תעשו

כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה

מאין עוד פנות אל המנחה ולקחת רצון מידכם

ואמרתם על מה

על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעורייך

אשר אתה בגדתה בה

והיא חברתך ואשת בריתך

הדרן עלך המגרש

וסליקא לה מסכת גיטין

